

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної
науково-практичної інтернет-конференції

(м.Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
2025**

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ (ПУЕТ)

*До Всесвітнього дня науки в ім'я миру
та розвитку, Міжнародного року
кооперативів 2025*

НАУКА І МОЛОДЬ У ХХІ СТОРІЧЧІ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

XI Міжнародної молодіжної науково-практичної
інтернет-конференції

(м. Полтава, 10 листопада 2025 року)

**Полтава
ПУЕТ
2025**

УДК 001:378-053.6(082)
Н34

*Розповсюдження та тиражування без
офіційного дозволу ПУЕТ заборонено.*

Друкується відповідно до Наказу по університету № 182-Н від 10 вересня 2025 року.

Організаційний комітет конференції:

О. О. Нестуля, голова організаційного комітету, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ;
Л. Г. Войнаш, співголова організаційного комітету, член Президії Укркоопспілки, директор Департаменту освіти і науки, директор НМЦ «Укоопосвіта», канд. екон. наук;
Н. С. Педченко, співголова організаційного комітету, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ;
Н. І. Манжура, заступник голови організаційного комітету, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ;
С. В. Гаркуша, д-р техн. наук, професор, в. о. директора Навчально-наукового інституту міжнародної освіти ПУЕТ;
О. В. Гасій, канд. екон. наук, доцент директор Навчально-наукового інституту забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;
Т. П. Гудзь, д-р екон. наук, професор, директор Навчально-наукового центру підготовки кадрів вищої кваліфікації ПУЕТ;
Ю. С. Матвієнко, канд. пед. наук, проректор з науково-педагогічної роботи ПУЕТ;
С. І. Нестуля, д-р пед. наук, професор, директор Навчально-наукового інституту лідерства ПУЕТ;
Ю. В. Перегуда, директор Міжнародного науково-освітнього центру ПУЕТ;
А. С. Ткаченко, д-р техн. наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;
Л. С. Франко, канд. екон. наук, директор Полтавського фахового коледжу ПУЕТ;
В. Л. Шимановська, директор Навчально-наукового інституту заочно-дистанційного навчання ПУЕТ;
С. О. Дудник, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених ПУЕТ;
Д. А. Посполітак, голова Наукового товариства студентів ПУЕТ;
А. В. Філіттовський, голова Студентської ради університету ПУЕТ;
О. В. Чабан, голова Ради молодих вчених ПУЕТ.

Редакційна колегія

Головний редактор – **О. О. Нестуля**, д-р іст. наук, професор, ректор ПУЕТ.
Заступник головного редактора – **Н. С. Педченко**, д-р екон. наук, професор, перший проректор ПУЕТ.
Відповідальний секретар – **Н. І. Манжура**, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.
Відповідальний редактор – **Л. М. Діденко**, в. о. директора Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу ПУЕТ.

Наука і молодь у XXI сторіччі : збірник матеріалів XI Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 10 листопада 2025 року). – Полтава : ПУЕТ, 2025. – 973 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-486-4

У збірнику представлено тези учасників Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції «Наука і молодь у XXI сторіччі» за тематичними напрямками: «Біотехнології та біоінженерія», «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг», «Економіка та міжнародні економічні відносини», «Комп'ютерні науки», «Кооперативна модель розвитку економіки в сучасних глобальних і безпекових викликах сьогодення», «Лідерство та особистісний розвиток», «Маркетинг», «Менеджмент», «Облік і оподаткування», «Освітні науки», «Патріотичне виховання в сучасному педагогічному процесі як складова національної безпеки незалежної України», «Право», «Психологія», «Публічне управління та адміністрування», «Торгівля», «Туризм та рекреація», «Філологія», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Харчові технології», «Якість вищої освіти: проблеми, виклики перспективи».

УДК 001:378-053.6(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

ISBN 978-966-184-486-4

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2025

КРЕДИТНІ ГРОШІ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

*Є. О. Біленко, спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, група ФБССФР 6-11
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Сучасний етап розвитку грошової системи характеризується стрімкою цифровізацією фінансових процесів, переходом до електронних форм розрахунків та появою нових механізмів створення кредитних грошей [1–5]. Традиційна банківська модель емісії та перерозподілу фінансових ресурсів поступово трансформується під впливом фіттех-інновацій, поширення віртуальних активів і впровадження цифрових валют центральних банків. Тому важливо розуміти сучасну роль кредитних грошей для забезпечення ефективності грошово-кредитної політики, підтримання фінансової стабільності та розвитку монетарної системи у цифрову добу.

Кредитні гроші історично виникли як форма боргових зобов'язань, що замінила металеві гроші у функціях засобу обігу та платежу. У цифрову епоху вони набули нематеріальної форми – переважно у вигляді електронних записів, які фіксують права вимоги між кредитором і позичальником. Сучасні кредитні інструменти (електронні гроші (e-money), електронні позики, онлайн-банкінг, платформи P2P-кредитування, цифрові депозити та онлайн-кредити, віртуальні та криптовалотні активи, які частково виконують кредитні функції, цифрові валюти центральних банків) формують нову модель фінансових відносин, де швидкість, прозорість і доступність операцій стають перевагами цифрової економіки.

Фінансові технології відкрили можливості для появи небанківських емітентів кредитних грошей, таких як PayPal, Revolut, Monobank, Apple Pay. Ці компанії створюють і обслуговують кредитні зобов'язання без прямої участі традиційних банків. Паралельно центральні банки світу тестують цифрові валюти (CBDC). Станом на сьогодні понад 130 країн досліджують або реалізують проекти CBDC, серед яких ЄС (Digital Euro) та Китай (e-CNY). CBDC потенційно можуть поєднати стабіль-

ність державної емісії з гнучкістю цифрових технологій, створивши нову форму державних кредитних грошей.

Україна також інтегрується у глобальні фінансові тенденції. Національний банк України у 2023–2024 рр. завершив пілотний етап тестування е-гривні – цифрової форми національної валюти, що потенційно зможе використовуватися для соціальних виплат, розрахунків між бізнесом та державою, а також мікрокредитування. Крім того, стрімко розвивається ринок необанкінгу: частка користувачів мобільного банкінгу перевищує 80 % економічно активного населення, а онлайн-кредитування (через сервіси типу Moneyveo, Monobank, Sense SuperApp) забезпечує швидкий доступ до фінансових ресурсів навіть у віддалених регіонах.

Зміна природи кредитних грошей потребує нової моделі регулювання. Серед пріоритетних завдань можемо виокремити: розроблення нормативної бази для обігу цифрових активів; захист прав споживачів у сфері онлайн-кредитування; інтеграція даних із платіжних платформ у монетарну статистику НБУ; забезпечення фінансової інклюзії населення через цифрові канали.

Безготівкові розрахунки залишаються пріоритетними в розрахунках українців – їх часта та обсяги системно зростають. Кількість операцій з використанням платіжних карток в Україні та за її межами становила 2 191,3 млн шт., а їхня сума – 1 646,5 млрд грн (у I кварталі 2024 року було здійснено 1 950,9 млн операцій на загальну суму 1 489,7 млрд грн). Із них безготівковими були 2 086,4 млн операцій на загальну суму 1 073,5 млрд грн. Це більше на 13,5 % та 11,7 % відповідно порівняно з I кварталом 2024 року. Загалом 95,2 % операцій з картками – безготівкові. Частка безготівкових операцій за сумою становила 65,2 % в загальній сумі операцій із платіжними картками [6].

Ці дані підтверджують, що цифрові кредитні гроші вже стали невід’ємним інструментом фінансового обігу, поступово витісняючи готівку. Кредитні гроші в цифрову епоху формують нову архітектуру фінансової системи, де ключовими стають швидкість обігу, прозорість операцій та технологічна безпека.

Список використаних інформаційних джерел

1. Гасій О., Скорба О., Рошко Н. Вплив інтернет-банкінгу та мобільних додатків на зручність та доступність банківських послуг для

- клієнтів в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-100>.
2. Гасій О. В., Кусов Ю. О. Цифрові інновації в банківській сфері. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 17–19.
  3. Гасій О. В., Урясенко А. О. Цифрові валюти та майбутнє грошей. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. 456 с. С. 22–24.
  4. Гасій О. В., Тютюнник І. В. Фінансові технології (FINTECH): вплив на фінансовий ландшафт. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 20–21.
  5. Гасій О. В., Рубан В. В. Криптовалюта у сфері фінансів. Вплив глобалізаційних процесів та цифрової трансформації на формування міжнародного економічного клімату та фінансової екосистеми : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 28 березня 2024 року). Полтава : ПУЕТ, 2024. С. 58–60.
  6. Кількість та сума безготівкових розрахунків платіжними картками у першому півріччі 2025 року зросли. НБУ. <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kilkist-ta-suma-bezgotivkovih-rozrahunkiv-platijnimi-kartkami-u-pershomu-pivrichchi-2025-roku-zrosli>.

СУЧАСНИЙ ЛАНДШАФТ РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ: КЛЮЧОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПРОВІДНІ ЛІДЕРИ

Т. В. Верескун, спеціальність Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок, група ФК м (заочна)-21

*А. М. Соколова, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи – науковий керівник
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Страхування є невід’ємною складовою економіки будь-якої країни, оскільки саме воно дає можливість забезпечити перерозподіл ризиків, створюючи більш сприятливі умови для реалізації підприємницької діяльності, а також гарантує захист кожному громадянину, що надзвичайно важливо, зважаючи на обставини, в яких зараз перебуває населення України.